

Министерство на земеделието

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 40/2022)

София, 5 октомври 2022 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 29.09.2022 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	3
1.2	Площи и производство на тютюн	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
2.	Есенна кампания.....	5
3.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
3.1	Зърнени и маслодайни култури	6
3.2	Внос и износ на плодове и зеленчуци.....	7
4.	Цени	7
4.1	Зърнени и маслодайни култури	7
4.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележки: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 29.09.2022 г.

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

По оперативни данни, към 29.09.2022 г. производството на маслодаен слънчоглед надхвърля с 15% отчетеното по същото време на миналата година, което се дължи на увеличение на реколтираните площи. Независимо от по-бързия темп на прибиране на реколтата, засега продукцията от царевица изостава с 9,1% на годишна база, поради съществено по-ниския среден добив от декар.

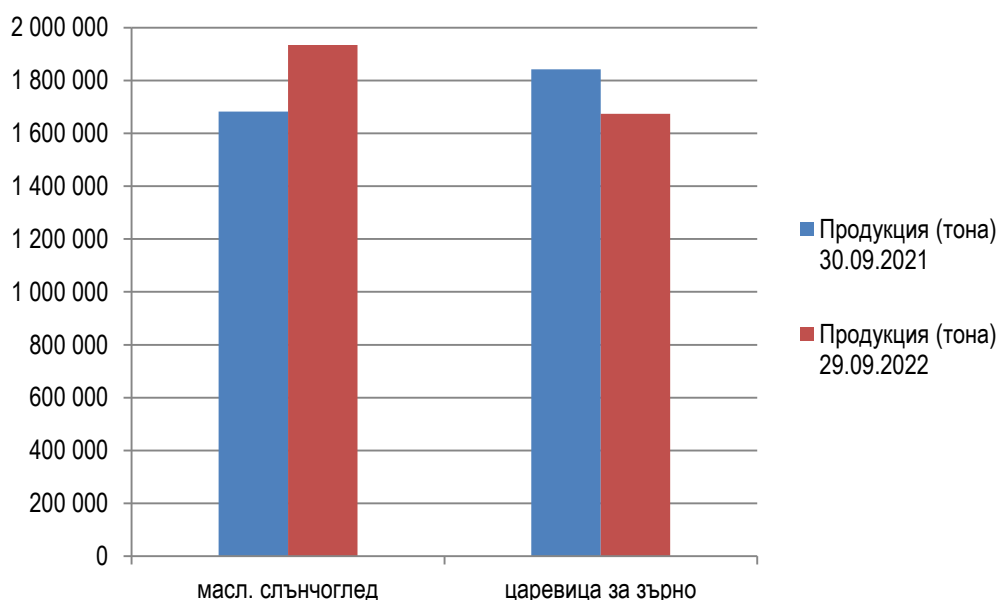
Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 29.09.2022 г.

	29.09.2022					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	913 629	858 764	94,0%	1 934 895	225	9,0%	22,0%	15,0%	-5,9%
царевица за зърно	526 751	349 920	66,4%	1 674 347	478	-8,2%	9,1%	-9,1%	-16,7%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Забележка: Площите за реколтиране за зърно се изчисляват като от засетите площи се извадят пропадналите площи и площите, прибрани като цяло растение за фураж.

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 29.09.2022 г., сравнено със същия период на 2021 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

Прибраните количества тютюн от трите наблюдавани типа са с между 21,1% (Ориенталски) и 61,6% (Вирджиния) по-малко спрямо година по-рано, като се регистрира намаление както на реколтираните площи, така и на средните добиви.

Площи и производство на тютюн към 29.09.2022 г.

	29.09.2022				Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране	Реколтирани площи	Продукция	Среден добив
Тютюн-Ориенталски	1 861	1 861	2 814	151	-20,6%	-20,6%	-21,1%	-0,7%
Тютюн-Вирджиния	588	556	554	100	-38,5%	-39,6%	-61,6%	-36,3%
Тютюн-Бърлей	177	177	349	197	-7,3%	-7,3%	-31,0%	-25,7%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Към края на м. септември 2022 г. продукцията от полски домати и зеле бележи ръст от респективно 26,1% и 54,4% на годишна база. При зелето това се дължи изцяло на по-големия размер реколтирани площи, а при домати се наблюдава и повишение на средния добив от декар. Засега добитите количества пипер, картофи, краставици, дини и пъпеши от открити площи са в границите от 4,1% (пипер) до 35,7% (пъпеши) под миналогодишните.

Общо за периода от началото на 2022 г. до момента, оранжерийното производство на домати и краставици е съответно с 16,2% и 5% повече на годишна база.

Площи и производство от зеленчуци, дини и пъпеши към 29.09.2022 г.

	29.09.2022				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи	Реколтирани площи	Производство	Среден добив
картофи	9 082	5 921	101 574	1 715	-14,4%	-8,5%	-13,0%	-4,9%
зеле	1 506	500	9 876	1 975	23,4%	60,3%	54,4%	-3,7%
дини	3 297	3 289	75 821	2 305	-33,5%	-29,9%	-27,2%	3,8%
пъпеши	2 057	2 035	20 995	1 032	-26,0%	-24,7%	-35,7%	-14,6%
пипер на открито	2 296	2 220	34 850	1 570	-14,8%	-8,8%	-4,1%	5,2%
домати на открито	2 251	2 197	41 900	1 907	0,1%	6,9%	26,1%	17,9%
краставици на открито*	497	481	6 697	1 392	-2,4%	-4,6%	-15,6%	-11,6%
домати в оранжерии	478	455**	45 473	9 994	12,7%	0,9%	16,2%	15,2%
краставици в оранжерии	454	429**	46 923	10 938	48,9%	1,7%	5,0%	3,3%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

* вкл. корнишони

** данните са за разгънати реколтирани площи

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Според последните оперативни данни, прибраните количества малини, праскови и круши са с между 10,7% и 26,3% над нивата отпреди една година, основно поради повишение на средните добиви от декар. Продукцията от лозови насаждения също изпреварва миналогодишната, но по-слабо – с 0,8% при десертното и с 5% при виненото грозде. Леко намаление на годишна база отбелязва производството на ябълки (с 1,3%), а по-съществено – това на сливи и орехи, съответно с 10,7% и 16%.

Площи и производство от трайни насаждения към 29.09.2022 г.

	29.09.2022				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 391	1 606	12 634	787	2,6%	-1,3%	-3,8%
круши	622	375	2 226	594	7,4%	26,3%	17,6%
праскови	2 915	2 915	27 250	935	-2,3%	22,5%	25,5%
сливи	9 083	8 685	51 945	598	1,3%	-10,7%	-11,9%
орехи	8 812	2 192	2 016	92	34,8%	-16,0%	-37,8%
малини	1 765	1 696	6 801	401	-3,5%	10,7%	14,6%
лозя винени	31 579	20 054	113 037	564	16,1%	5,0%	-9,5%
лозя десертни	2 707	2 190	13 284	607	-7,7%	0,8%	9,2%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от Министерство на земеделието.

Забележка: Площите за реколтиране се изчисляват като от плододаващите площи се извадят площите, нереколтирани поради климатични и други причини.

2. Есенна кампания

Сеитбата на основните есенни култури се движи с по-бързи темпове спрямо миналата година. Към 29.09.2022 г. засетите площи с пшеница, ечемик и тритикале са в рамките на 3 – 4 пъти повече, отколкото по същото време на 2021 г., а тези с маслодайна рапица и ръж – респективно с 19,9% и 82%.

Засети площи с есенници към 29.09.2022 г. (ха)

Култура	30.09.2021	29.09.2022	Изменение на годишна база
пшеница	6 160	24 024	290,0%
ечемик	889	2 457	176,4%
маслодайна рапица	48 327	57 961	19,9%
ръж	178	324	82,0%
тритикале	63	257	307,9%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗм

3. Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

При липса на отчетени количества за последната седмица, общият експорт на пшеница и ечемик през „Пристанище Варна“ ЕАД от началото на настоящата пазарна година до 02.10.2022 г. изостава съответно с 68,8% и 87,6% на годишна база. През порта все още не са преминавали товари с рапица от реколта `2022.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	04.07.2021 – 02.10.2021	04.07.2022 – 02.10.2022	Изменение на годишна база
пшеница	711 588	222 300	-68,8%
ечемик	54 112	6 706	-87,6%
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

На този етап няма данни за износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2022 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Износ на основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

През първия месец на пазарната 2022/23 година не е осъществен износ на царевица и слънчоглед от наблюдаваните пристанища във Варна и Бургас (при реализирани 130,6 хил. тона царевица през пристанище Варна за аналогичния период на миналия сезон).

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	05.09.2021 – 02.10.2021	05.09.2022 – 02.10.2022	Изменение
царевица	130 567	0	-
слънчоглед	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Внос

От началото на юли 2022 г. до момента не е регистриран внос на зърнени и маслодайни култури през двете наблюдавани пристанища във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 38/2022, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за юли 2022 г.

3.2 Внос и износ на плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 38/2022, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

4. Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 29 септември 2022 г. се отчита леко понижение на средните изкупни цени на основните зърнени и маслодайни култури в страната, в рамките на 0,2% - 2,7% на седмична база, най-съществено при царевицата.

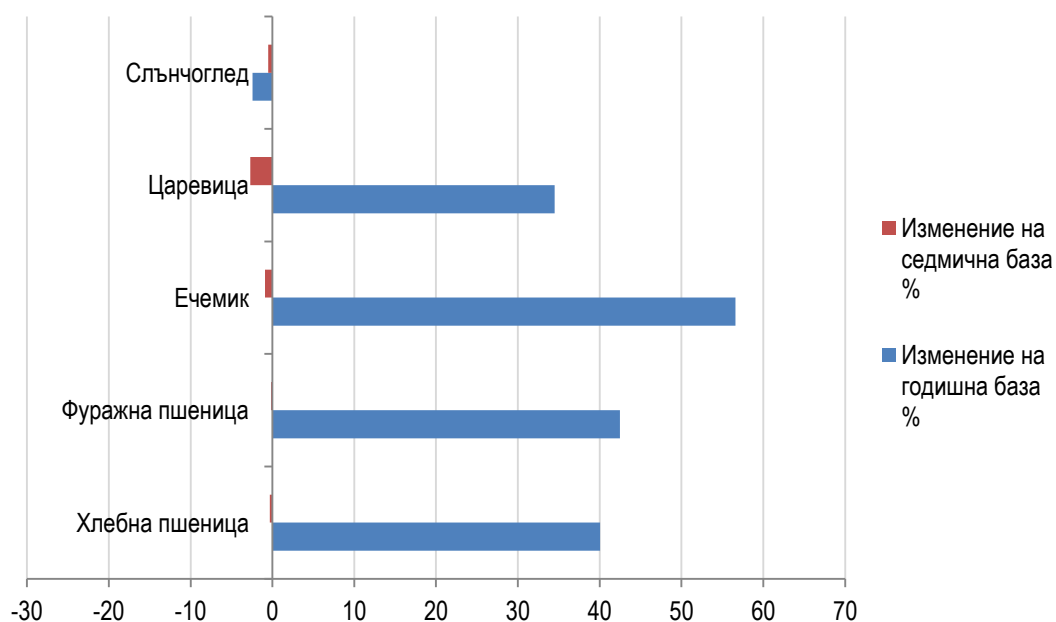
Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 28.09.2022 г., лв./тон без ДДС

	29.09.2021	21.09.2022	28.09.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	432	607	605	40,0	-0,3
Фуражна пшеница	419	598	597	42,5	-0,2
Ечемик	357	564	559	56,6	-0,9
Царевица	429	593	577	34,5	-2,7
Слънчоглед	1 025	1 005	1 000	-2,4	-0,5
Рапица	980	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 28.09.2022 г.

Независимо от наблюдаваното поевтиняване през последния месец, царевицата, пшеницата и ечемикът продължават да се изкупуват на значително по-високи ценови нива спрямо година по-рано – в границите от 34,5% до 56,6%. Единствено цената на слънчогледа е под миналогодишната - с 2,4%.

4.2 Плодове и зеленчуци

Седмичните ценови изменения при предлагането на едро на плодове и зеленчуци на тържищата са преобладаващо в посока нагоре. Средните цени на едро на зеле, зелен пипер, домати (оранжерийни и от открити площи), картофи, оранжерийни краставици и праскови са с между 1,2% и 12,2% по-високи спрямо предходната седмица. Същевременно, ябълките, десертното грозде и червеният пипер поевтиняват в рамките на 0,7% - 1%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 30.09.2022 г., лв./кг

	01.10.2021	23.09.2022	30.09.2022	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,81	0,99	1,02	25,9	3,0
домати (оранжерийни)	2,03	2,33	2,38	17,2	2,1
домати (открити площи)	1,19	2,00	2,08	74,8	4,0
домати (внос)	*	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	1,86	1,70	1,79	-3,8	5,3
краставици (открити площи)	*	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,39	1,64	1,67	20,1	1,8
пипер (червен)	1,73	1,92	1,90	9,8	-1,0
зеле	1,02	0,85	0,86	-15,7	1,2
дини	0,44	*	*	-	-
пъпеши	1,30	*	*	-	-
праскови	2,16	1,64	1,84	-14,8	12,2
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,16	1,34	1,33	14,7	-0,7
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	1,37	2,14	2,12	54,7	-0,9

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от Министерство на земеделието.

* Няма данни

Повечето от основните плодове и зеленчуци се търгуват по-скъпо, отколкото по същото време на 2021 г. Най-значително увеличение на годишна база бележат цените на полските домати – със 74,8% и десертното грозде – с 54,7%. Цените на пипера (червен и

зелен), ябълките, оранжерийните домати и картофите са нараснали от 9,8% до 25,9%. Само оранжерийните краставици, прасковите и зелето са поевтинели, в рамките на 3,8% - 15,7%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 30.09.2022 г.

